

fidten, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Konseilspræsidenten havde Bopæl der, var for, det var vist i alt Fald ogsaa for for 8 Aar siden. Men under alle Omstændigheder skjønner jeg ikke, at man kan negte, at naar Grundloven kun fordrer Bopæl, for at man kan vælges i en Kreds, er den Betinaelse fuldstændig opfyldt. Thi der er vist Ingen her i Thinget, der tvivler om, at Forholdet er det, at Konseilspræsidenten opholder sig her i Kjøbenhavn, fordi han er Minister, og naar ikke Noget holder ham tilbage her i Kjøbenhavn længere, vil han vende tilbage til sin Bopæl, som han har der, og som stadig er parat til at modtage ham, naar han kommer dertil. Jeg ser derfor ikke, at der er nogenjomhelst Grund til at udsætte Godtjendelsen af disse 2 Valg, og jeg skal derfor atter anbefale Thinget at stemme for Godtjendelsen af disse 2 Valg ligesom af de øvrige, som Udvalget har indstillet til Thingets Godtjendelse.

Konseilspræsidenten og Finansministeren (Estrup): Jeg behøver kun at fremkomme med et Par faktiske Oplysninger. Den ene er den, at jeg selvfølgelig nu staar akkurat i samme Forhold som Vælger og valgberettiget i min Kreds, som jeg stod for otte Aar siden, da jeg sidst blev valgt. Der er ikke Spor af Forskjel. Den anden er den, at jeg, lige siden jeg i 1875 indtraadte i den Stilling, som jeg nu beklæder her, stadig har haft Bopæl og betalt personlig Skat i 9de Kreds. Jeg kan ikke forevise det ærede Medlem, som maasse tvivler, Kvitteringerne derfor, men jeg antager mit Ord er godt nok. Hvert Kvartal har jeg betalt personlig Skat til Hvilksager Kommune i 9de Kreds, Noget, som ikke kunde være Tilfældet, en Skat, som ikke kunde aftræves mig, dersom jeg ikke havde ved Siden af at bo her tillige Bopæl paa Skaføgaard. Det forekommer mig, at det maa være en Kendsgerning, som maa være tilstrækkelig afgørende for det foreliggende Spørgsmaal.

Min ærede Kollega, Indenrigsministeren, er nøjagtig i samme Tilfælde; ogsaa han betaler sin personlige Skat ligesaa vel i Viby Kommune som her i Kjøbenhavn. Om det ellers kan interessere Noget, kan jeg tillige oplyse, at jeg aldrig har udøvet min Valgret her i Kjøbenhavn, og hvis det fremdeles kan interessere Noget, kan jeg ogsaa oplyse, at disse Indlæg i en Retsdag, med Hensyn til Spørgsmaal om Møde for Forligskommissionen, først ere blevne mig bekendte, efter at dette Spørgsmaal var reist om min Valgret i 9de Kreds.

Det. Hansen: Den ærede Ordfører bemærker, at det Spørgsmaal, som det i den omtalte Retsdag dreiede sig om, alene var Spørgsmaalet om Forpligtelse til at møde personlig i Forligskommissionen, nemlig om, hvorvidt Konseilspræsidenten var berettiget til at møde ved Sagsfører i Forligskommissionen. Det er fuldstændig rigtigt, og den ærede Konseilspræsidents Sagsfører kunde utvivlsomt have procederet Sagen paa den Maade, som den ærede Ordfører gav Anvisning paa. Det er kedeligt, at Anvisningen kommer bagefter; det havde været bedre, om den var kommen i Tide. Han kunde have procederet saaledes, at han havde sagt: Om jeg har Bopæl eller ikke Bopæl paa Skaføgaard, har ikke Noget at sige. Da jeg skulde møde i Forligskommissionen, var jeg i Kjøbenhavn, og derfor kunde der ikke være Tale om noget personligt Møde i denne Sag til Forligskommissionen. Saaledes har ogsaa vedkommende Sagsfører subfidiært procederet, og saaledes har ogsaa Dommeren dømt i Sagen — meget rigtigt, man behøver ikke at sige Andet. Men naar nu Konseilspræsidentens Repræsentant aldeles gratis, om jeg saa maa sige, fremfætter de dristigste Benægtelser af, at Konseilspræsidenten kan have Bopæl, Domicil, Dug og Dist eller Nogetjomhelst paa Skaføgaard, saa undrer man sig ganske vist. — Forinden jeg forlader den ærede Ordfører, vil jeg tillade mig at sige, at de almindelige Betragtninger, som den ærede Ordfører anstillede med Hensyn til Begrebet Bopæl, have ikke Meget at sige i denne Sag. Alle vi Jurister vide, at Bopæl er et elastisk Begreb, Noget, som ikke kan bestemmes ved faste Kriterier; og naar den ærede Ordfører fremhævede, at det, det egentlig kommer an paa, er animus revertendi, Duffet om at vende tilbage, saa siger jeg, at naar man gaar med et saadant Duffe i 16 Aar, er dette ikke tilstrækkeligt til at holde Bopælen oppe. Jeg tvivler ikke om, at den ærede Konseilspræsident nærer det Duffe at vende tilbage — ogsaa jeg nærer det samme Duffe, jeg nærer intet mere levende Duffe, end at den ærede Konseilspræsident vender tilbage til Skaføgaard og opholder sig hele Aaret rundt paa Skaføgaard, undtagen naar han er i Landstinget. Men det er ikke det, det kommer an paa, en saadan blot animus revertendi er ikke tilstrækkelig, det veed ogsaa den ærede Ordfører, som Jurist veed han, at man taler baade om animus og om corpus. Der kan være Duffe om at vende tilbage; men corpus, det personlige Ophold, har ikke været til Stede, fordi, som Sagsføreren fremhæver, en Mand, som hver Dag skal være i Finans-